

Tre varianter av ett TRÄDGÅRDSRUM

Utifrån en traditionell trädgård med äppelträdet i centrum har vi skapat tre moderna rum, för tre olika behov.

AV: LISELOTTE LUNDSTRÖM FOTO: SUSANNE ANDERSSON, ANETTE SIEVERS, LARS FORSLIN/COLOUR YOUR LIFE, HÖRNHEMS, SHUTTERSTOCK, BIGSTOCK

När du skapar rum i trädgården, tänk ungefär som du gör när du inleder rum inomhus. Det ska finnas en naturlig kontakt mellan rummen, som skapas bland annat med hjälp av färger eller växter som upprepas. Servicrummen, som till exempel komposthörnan, ska helst vara avskilda. En annan tumregel är att inte "duka upp allt på mitten".

– Jag brukar till exempel råda folk att inte plantera ett träd mitt på gräsmattan. Men om du redan har ett gammalt träd, som i trädgården i exemplet, kan du göra det till en del av en innervägg eller till ett eget rum, säger trädgårdsdesignern Susanne Andersson.

Det krävs mindre än man tror för att skapa rumskänsla. Väggarna behöver inte vara höga och yviga. En låg, stramt klippt

idegränshäck räcker långt. Ett räck av vajrar ramar också in utan att utsikten blir skynd. Ibland räcker det att markera rummet med markbeläggning: Sten som övergår till trä eller gräs ramar in av marktäckare.

– Tänk också på att skapa tak i trädgården. Träd, en öppen pergola, klättrväxter som täcker ett tak av armeringsjärn, segeldukar – allt ger rumskänsla, säger Susanne.

DET FINNS EN del regler att ta hänsyn till när du planerar din tomt. Kolla vad som gäller i din kommun.

Om du till exempel bygger ett altan-golv som ligger högt ovanför markytan och placeras närmare tomtgränsen än 4,5 meter måste man komma överens med grannen. Byggnadsnämnden vill i så fall oftast ha ett skriftligt intyg.

Hur kan man skapa rumskänsla utan att kapa ner äppelträdet? Se hur en dåligt planerad tomt kan bli bra med en ny planering.

Trädgårdsdesignern Susanne Andersson, som har ritat de tre trädgårdarna, bor i ett hus i Järfälla utanför Stockholm.

I hennes trädgård finns ett stort ärvt äppelträd, som hon inte vet namnet på. Favoritträdet är det manchuriska valnötsträdet.

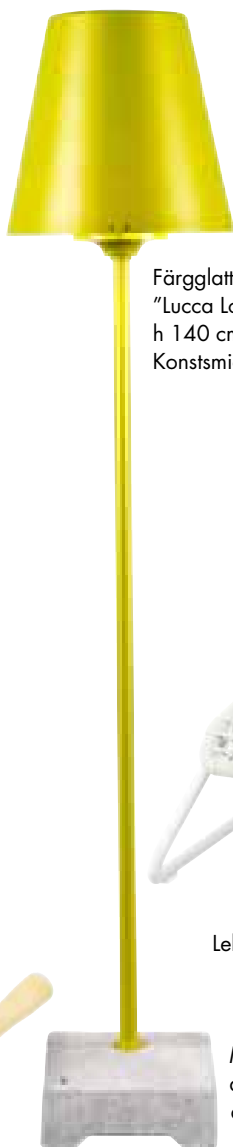

Söt lykta, 89 kr, Bloomingville.

Klart barnen ska hjälpa till i trädgården! Kratta och handskyffel, 69 resp 59 kr, Weibulls.

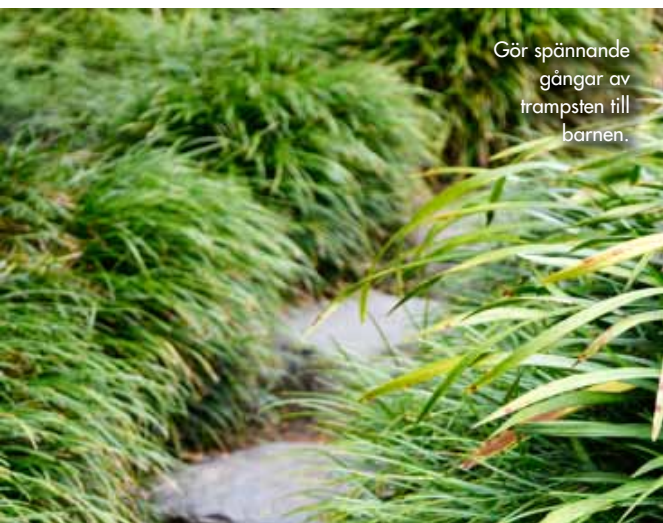
Färgglatt till altanen. "Lucca Lounge", h 140 cm, 1 700 kr, Konstsmide.

"Högsten" av plastrotting. Fåtölj, 995 kr, och tillhörande fotpall, 300 kr, Ikea.

Lekstuga "Funkis med loft", 19 900 kr (inklusive frakt inom Sverige), Minihusen. En bred dörr gör det möjligt att lagra trädgårdsmöbler och gräsklippare inuti på vintern.

Gör spännande gångar av trampsten till barnen.

Studsattan grävs ner och stomnätet, som går runt mattan, förhindrar att någonting kommer in under konstruktionen. Om underlaget är lera krävs god dränering, sandrik jord behöver det knappast alls. "Inground", 4 790 kr, Studsexperten.

VÄXTERNA

Längst ner till vänster:

En rabatt som blommar hela säsongen: pioner, syrenhortensia, nävor och solhattar.

Breda innervägen: Aronia,

korneller, doftschersmin, äppelträd, körsbärsträd. Bakom studsattan: En häck av tålig, lättkött häggmispel.

Vid lekstugan: Vinbärsbuskar på stam som både är fina prydnader och goda att äta

ifrån. Högra hörnan: Häggmispel eller annan hög häck som ramar in.

Vid förrådet: Tre syrener med olika blomningstid. Till exempel ädelsyren, ungersk syren och prestonsyren.

På spaljéerna:

Murgröna eller klätterhortensia som har fin struktur även på vintern.

ILLUSTRATION: SUSANNE ANDERSSON/TRÄDGÅRDSFORM

RUM FÖR ALLT

Det här är en trädgård med cottagekänsla – fylld av gömda skatter. En portal markerar entrén till trädgården och en stram, låg häck lotsar vidare in. Längst in i trädgården finns ännu en portal in till det ätbara.

I pergolan intill huset, där klättrväxter bildar tak, bjuder Bertil på middag. Kaffeпаus tar han vid kaffegruppen vid entrén ut till trädgården. Där kan han njuta av porlande vatten från en springbrunn och fina planteringar.

Eftersom odling är Bertils stora intresse finns ett separat odlingsrum med plats för växthus, odlingslådor och en liten sittplats. Muren och häcken runt om skapar ett gynnsamt mikroklimat som växterna stortrivs i. Bredvid, dolt bakom en vacker spalje, finns ett servicerum med redskapsförråd, kompost, plats för skottkärra, flismaskin med mera.

Till höger om körsbärsträdet finns ett rum för bärbuskar. Till vänster blommande träd och under detta ljus kalksten. Under trädet finns en rund sittbänk. Förutom tydliga väggar (mur, spalje, häckar) förstärks de olika rummen med hjälp av olika markläggningar som grus, gräs, trä och sten.

Tips!

En öppning i muren ger en glimt av odlingsrummet och läckerheterna innanför. Dessutom känns rummet mer lämtlgängligt.

PLATS FÖR ODLING

Bertil, 54, är en riktig trädgårdsfantast och växtsamlare som vurmar för klassiska trädgårdar. Tidigare bodde han i en stor villa men på grund av skilsmässa har han flyttat till ett radhus och vill nu göra mesta möjliga av tomten. Körsbärsträdet mitt på gräsmattan vill han absolut inte röra.

Han gillar att odla sådant han an äta, både frukt och grönsaker. Hur kan han skapa rumskänsla trots att tomtens blickfång är ”uppdukad mitt på golvet”? Och var ska han få plats med alla blommor? Hårt trädgårdsarbete är han inte rädd för: Bring it on!

Bertil låter vildvin täcka sitt pergolatak så att konstruktionen döljs. Växterna är det primära!

Motorn "Styrbjörn" passar de flesta skottkärror och driver hjulet så att du själv slipper ta i så mycket. 5 690 kr, Smartasaker.se.

Rätta cottagestilen ger fåtölj "311" i rotting, 8 900 kr, Svenskt Tenn.

Kompostbehållare som lämpar sig både till trädgårds- och hushållsavfall. "Master", 375 liter, 1 495 kr, Greenline/Miljöcenter.

Lykta, h 30 cm, 149 kr, Blomsterlandet.

Jutekorg, h 37 cm, 399 kr, Blomsterlandet.

VÄXTERNA

Pergolan: Täcks av vinrankor och vildvin.

Till höger om pergolan:

En springbrunn samt en plantering med iris, lavendel och riddarsporre.

Till vänster om körsbärsträdet, framför stenbeläggningen: Magnolia och olika rododendronbuskar.

I odlingsrummet: Åtbara grödor av alla de slag:

Plommon, tomater, gurka, morötter, olika salladssorter, brysselkål och så vidare.

Spaljéer och portaler:

Täcks av klematis, kaprifol eller klätterrosor.

Rabatten till vänster om trädäcket:

Buskar som forsythia, rosor och paradibuske samt massor av perenner med cottagestil: fingerborgsblomma, prästkrage, daglilja med mera.

Markera rummen med olika typer av markbeläggning. Här en mix av trä, kullersten och Ölandskalksten. Kalksten, 499 kr/kvm, Flisby.

ILLUSTRATION: SUSANNE ANDERSSON/TRÄDGÅRDSFORM

SITT PÅ 5 SÄTT

Här är markbeläggningarna de starkaste markörerna för de olika rummen. I mitten en cirkel av gräs, intill husväggen ett rejält trädäck och till höger en loungedel med vanliga kvadratiske betongplattor. När det gäller växterna ligger fokus på buskar, gräs och träd. Ett stort lövträd i högra, borta hörnet av tomten ger balans till det stora rummet i mitten, tillsammans med praktfulla buskar och perenner.

Eftersom det sociala umgänget styr utformningen av tomten finns det flera sittplatser. Till vilstolarna på trädäcket går föräldrarna när de vill slappa. Höga häckar och ett transparent räcke av glas eller vajrar gör att platsen känns ombonad utan att utsikten förstörs. Pergolan i anslutning till huset har plats för långbord och utekök. Intill den ligger lounge-delen som är öppen, men ändå ramas in av en låg idegranshäck och mur.

Under körsbärsträdet i mitten finns ett litet trädäck där tonåringarna kan slänga ut sittsäckar och kuddar och lyssna på musik under trädkronan. Då passar Anna och Daniel på att fånga kvällssolen i den lilla pergolan i det borta vänstra hörnet.

MINIMALISTISKT TONÅRSHÄNG

Hemma hos Anna och Daniel är det alltid fullt hus. Har de inte själva gäster så kommer tonåringarnas kompisar över. På sommaren blir det lite konkurrens om uteplatsen. Anna och Daniel vill sitta där så ofta som möjligt – och ungdomarna likaså. I nuvarande

skick är tomten rätt sparsmakad: En häck ut mot gatan, en rabatt framför uteplatsen och en rabatt vid uppfarten till huset. Fokus för Anna och Daniel är att trädgården ska kunna användas av alla i familjen samtidigt, och naturligtvis se bra ut. Skötseln vill de hålla på ett minimum.

Ett vajerräcke är tillräckligt för att skapa en ombonad känsla. Pris på förfrågan, Doghouse Marine.

Lykta i bambu och glas, 439 kr, Wasabi Home.

I den moderna, minimalistiska trädgården syns pergolans rejäla konstruktion tydligt.

Terrassvärmare som täcker cirka 16 kvm, 2 690 kr inkl golvstolpe, Silverline/Balkongshoppen.se.

Sprängsten och gräs bildar ett snyggt, minimalistiskt arrangemang.

Stilrent fågelbord, 2,4 liter, 999 kr, Eva Solo.

Det fyrkantiga passar bra ihop med loungegruppen. Stålkuleblästrad betongplatta, "Vision", 286 kr/kvm, St Eriks.

Familjen Lund undviker trädgårdsarbete om det går. Robotgräsklippare "R40Li", 13 495 kr, Gardena.

Sittsäck av kapellduk och cellplastkolor – som dessutom flyter! "Small", 2 000 kr, Celmar.

VÄXTERNA

Till vänster, framför trädäcket:

En klunga prakthäggmispel, med vacker vårblooming och fina stammar.

Längst ut på tomten:

Himalajabjörkar med bländande vit, slät bark.

I hörnet till höger:

Ett stort lövträd med vackert bladverk, till exempel katsura, kastanj, manchurisk valnöt eller kaukasisk vingnöt.

Till höger på tomten: Buskar med olika bladfärg, som rönnsumak 'Tiger Eye', vingbenved, vitbrokig kornell,

vidjehortensia, rödbladdig smällspirea och perukbuske.

Här och där:

Prydnadsgräs av olika slag – även de med olika bladfärg. Exempel: elefantgräs, randgräs, blodgräs, vintergrön bergsbambu.

